

**Er ref:** KN2026/00195

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.nm@regeringskansliet.se

**Vår ref:** R2026:8

Linda Eriksson

Linda.eriksson@skogsindustrierna.se

## **Yttrande över Naturvårdsverkets delredovisning av uppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta.**

Skogsindustrierna har getts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss och vill ge följande synpunkter.

### **Övergripande kommentarer**

Skogsindustrierna anser inte att delredovisningen svarar på regeringens uppdrag att enbart föreslå arter där fridlysning är den bästa skyddsformen. För att fridlysning ska vara effektivt kopplat till skogsbruk så krävs det att arterna eller deras miljöer är relativt enkla att identifiera. För arter som både har höga hotklasser och dessutom är svåra att identifiera är andra verktyg som exempelvis Åtgärdsprogram ÅGP eller områdesskydd mycket mer effektivt.

Den lista Naturvårdsverket tagit fram omfattar en stor mängd arter som är så okända att en markägare rimligen inte kan identifiera dem. Det handlar ofta om arter som saknar svenskt namn och som inte går att känna igen utan mycket avancerad artkunskap. Skogsindustrierna anser inte att det är rimligt att lägga ansvar för sådana arter på den enskilde skogsägaren. Naturvårdsverkets lista riskerar att skapa situationer där skogsägare förväntas undvika skador på arter, livsmiljöer, ägg och frön som de inte kan ha kunskap om.

Skogsindustrierna anser att fridlysning enbart bör omfatta hotade arter som är möjliga för allmänheten att känna igen och som en markägare ska kunna identifiera och de facto genomföra rimliga anpassningar för.

Skogsindustrierna vill påtala risken för stora byråkratiska konsekvenserna av att extremt sällsynta arter blir fridlysta utifrån hur praxis fungerar idag med omvänd bevisbörda. Det innebär stora svårigheter för verksamhetsutövare om de måste bevisa att dessa extremt sällsynta arter inte förekommer på en planerad avverkningsstrakt.

### **Kriterie 1.1**

Skogsindustrierna anser inte att det är rimligt att föreslå fridlysning för ett stort antal extremt sällsynta arter, många utan svenska namn. Här är det lämpligare med riktade insatser mot de identifierade lokalerna.

### **Kriterie 1.2**

Skogsindustrierna avstyrker att CITES arter omfattas i kriterie 1.2 eftersom CITES reglerar handel med arter och inte skyddsbehov. Om vissa av dessa arter behöver ytterligare skydd i relation till handel bör de i så fall fridlysas enligt kategorin för insamling och kommersiell användning.

### **Kriterier för att bestämma omfattningen av skyddet för nationellt fridlysta arter**

Skyddsbehovet måste utgå från vilket hot som föreligger mot varje art. Det finns exempelvis kritiskt hotade arter som är extremt sällsynta och endast är kända från skyddade områden. Mot sådana arter kan fridlysning inte sägas begränsa det hot mot arter som finns.

Skogsindustrierna vill poängtera vikten av att inte enbart utgå från rödlistans hotklassning utan framförallt bedöma OM fridlysning är en effektiv skyddsåtgärd. Ett talande exempel är barrskogslavfly som klassas som CR och som enligt förslaget klassas som SK1.AH dvs strikt skydd utan möjlighet till undantag, och där både individer av arten samt dess livsmiljö skyddas. Det är en art som förekommer i äldre lavrika skogar, och som man hittar genom att inventera med lampor nattetid under de kanske två veckor på försommaren då arten flyger i trädkronorna på de ytterst få lokaler där den finns. I övrigt vet man inte så mycket om vare sig utbredning, ekologi eller spridningsförmåga. Hur är fridlysning tänkt att fungera i praktiken för att skydda barrskogslavflyet? Ska det göras riktade lysinventeringar i alla lavrika skogar nedan fjällkedjan för att säkerställa vilka lokaler som faktiskt omfattas av fridlysning? Kommer det ansvaret ligga på markägaren eller på myndigheterna? Sannolikt är det mer effektivt att identifiera lavrika skogar med höga naturvärden och säkerställa att tillräckligt stor del av dessa skogar får ett långsiktigt skydd. Antingen formellt eller frivilligt.

### **Konsekvensbeskrivning**

Skogsindustrierna delar inte Naturvårdsverkets syn att fridlysningen av de akut hotade arterna får begränsade konsekvenser för de areella näringarna. När ett stort antal mycket svåridentifierade arter innebär begränsningar i skogsbruket läggs ett närmast orimligt kunskapskrav på verksamhetsutövarna. Förslaget innebär att antalet arter som fridlyses på ett sätt som omfattar pågående markanvändning kommer att öka jämfört med idag.

Naturvårdsverket argumenterar för fridlysning istället för formellt skydd genom att formellt skydd skulle ta resurser från skyddet av större, värdefullare naturområden men samma problematik uppstår vid fridlysning där pågående markanvändning avsevärt försvåras. Naturvårdsverket verkar inte ha någon tanke på att exakt samma argument naturligtvis även

gäller det frivilliga naturvårdsarbetet. Fördelen med att undvika fridlysning är just att man kan välja att skydda områden där det är kostnadseffektivt.

### **Skogsindustriernas utgångspunkter**

Skogen är Sveriges viktigaste naturtillgång och basen för en av våra viktigaste exportbranscher. Skogen utgör samtidigt en ekonomisk trygghet och resultatet av många generationers brukande för många skogsägare. Skogen är också hemvist för många arter och Sverige har som land en plikt enligt EU-regler och internationella konventioner att bevara biologisk mångfald. Den svenska skogspolitiken har de senaste 30 åren framgångsrikt byggt på en balans mellan ett produktionsmål och ett miljömål. Skogspolitiken bygger också på en respekt för den enskilde skogsägaren genom principen om frihet under ansvar. Skogsindustrierna anser att det behövs en balans mellan brukande och bevarande. En balans som beaktar att skogen ska kunna generera ett tillförlitligt virkesflöde till skogsindustrin och dess förädlingsled samt avkastning till skogsägarna samtidigt som biologisk mångfald värnas. Det är också viktigt att statens bevarandeambitioner korresponderar med budgetanslag för skydd av natur eftersom rätten till rimlig ersättning är avgörande. Skogsbruk är en mycket långsiktig verksamhet och kräver därför stabilitet och förutsägbarhet. En produktionscykel är ca 60-120 år och sträcker sig därför över minst två generationer.

Med förnybar råvara från skogen har skogsindustrin och skogsindustrins produkter en nyckelroll i utveckling för ett hållbart, biobaserat samhälle samt för att skapa sysselsättning och välfärd i hela landet.

Skogsindustrin vill driva på en mer hållbar utveckling och har därför tagit fram tre löften som berör klimat, cirkularitet och biologisk mångfald:

- Till 2040 ska skogsindustrins klimatnytta öka med 30 procent.
- 2040 ska skogsindustrins produkter vara fossilfria och återvinningsbara.
- 2040 ska Sverige ha livskraftiga skogar med en rikare biologisk mångfald.

För att detta ska vara möjligt krävs bland annat hög och hållbar tillväxt i skogen så att kolsänkan i växande skog och i produkter samt tillgången på råvara till biobaserade produkter säkras.

För Skogsindustrierna

Linda Eriksson